

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 150 Lei
Pe jumătate 75 Lei
Pe un sfert 40 Lei
In străinătate 400 Lei

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava-Mică sub Nr. 3—1933.

Intemeietori: † Al. Lupeanu-Melin și Iuliu Maior
Proprietar și director: IULIU MAIOR
Redactor: SEVER BARBU

ANUNȚURI ȘI RECLAME

conform regulamentului de aplicare
a tarifului comercial, categoria V

Pomenirea lui Nicolae Iorga

Răpus căinește, fără lege și fără judecată, la moartea lui nu s'a făcut aproape nici o amintire. Cel mai mare cărturar al țării, a fost coborât sub lespede de piatră a mormântului, în tăcere, uitat parcă de întreg poporul românesc.

Numele lui însă a rămas în sufletele tuturor Românilor. Amintirea lui este vie și va fi încă multă vreme, împreună cu lucrările lui uriașe de mare învățat și profesor cum n'a mai avut altul neamul românesc.

Nicolae Iorga a fost un om mare, un mare învățat și dascăl, un luminar puternic, care vreme de aproape 40 de ani a luminat țara românească.

S'a ridicat ca un uriaș pe pământul românesc. Fațma învățaturii lui a trecut de mult peste țări și mări. Numele lui stă astăzi alături de cei mai mari învățați și cărturari ai lumii.

A fost un cuminte și neobosit cecetător al trecutului, cel mai mare istoric al neamului. Din urmele rămase, scrisori și hârtii prfoase și mușegălte, a scris istoria vremilor trecute, istoria poporului român și istoria altor neamuri. Inzestrat cu o minte mare, cu o ținare de minte simțitoare, cu multă putere de închipuire și judecată, cărțile lui de istorie, multe, foarte multe, sunt minunate icoane, în care trăiesc parcă a-levea vremile trecute, cu tot sbuciumul și frământările lor. Marea și învăpălată lui iubire de neam și știința lui a îndemnat pe acest mare cărturar, să caute cele mai mici urme de viață ale poporului român pe acest pământ.

Dar Nicolae Iorga a fost și un mare dascăl, un dascăl și profesor nu numai pentru studenții lui dela Universitate, ci pentru întreg neamul românesc.

Prin scrisul lui din revista „Sămăntorul”, mai târziu din „Neamul Românesc” și aproape din toate revistele și zărelle mari, Nicolae Iorga a mustrat pentru greșeli și a dat de atâtea ori învățături cuminiți de cinștire a trecutului, de iubire de neam, de cinștire a tot ce e bun și frumos și îndemnuri sănătoase pentru viitor. Suflet ales și mare, n'a rămas înapol și la o parte dela mișcările neamului românesc de pretutindeni. În vremurile de trecut stăpânire, el a trecut de multe ori Carpații, pentru a fi de față la serbările culturale și naționale ale neamului românesc din Ardeal. La Blaș a fost pe vremea ungurească, la 1907, la prietenul său Dr. Augustin Bunea, și în 1911, la jubileul de 50 de ani al Astrei. După ce ne-am unit cu România-Mamă, în 1920, la consacrarea mitropolitului Dr. Vasile Suclu, și la un 3/15 Mai.

Cinștirea și prăznuirea pe care Academia Română, l-a făcut-o în zilele acestea, într'o șe-

Școală fără religie

În vremurile acestea grele, când toată lumea așteaptă cu îngrjorare și înflorare ziua nesigură de mâine; când popoarele bătrânei Europe au trecut aproape toate prin mari suferințe și schimbări de hotare; când lumea s'a apropiat tot mai mult de Dumnezeu, recunoscând că la el ne este toată nădejdea; în aceste zile de mari prefaceri și de nesiguranță, noi Românii nu aflăm altceva mai bun de făcut, decât o nouă și nu știu a căea mare reformă a învățământului.

Iar această reformă știți în ce constă?

Se scoate religia din învățământ. Religia nu va mai fi obiect de studiu. Ea nu se va mai propune, nu se va mai studia, ci se va practica numai. Gimnastica va avea 12 ore, deci câte două ore pe clasă la săptămână; lucrul de mână va avea mai mult, adică 14 ore la săptămână; religia abia 8, și nici acelea ca obiect de studiu, ci numai ca trezire și întărire a credinței în Dumnezeu, ținând o strânsă legătură cu biserica.

Așadar, până când la celelalte materii sau obiecte de studiu elevii vor fi nevoiți și constrânși să învețe, că dacă nu, vor repeți clasa — la religie preotul va intra în clasă odată la săptămână, le va vorbi elevilor despre Dumnezeu și lucrurile sfinte, iar elevii cari vor vrea vor asculta, iar ceilalți vor citi, se vor juca cu ceva, vor desemna, vor șopti și vorbi, și bietul preot nu va avea ce le face, căci religia nu mai este obiect de studiu.

Și aceasta se face tocmai acum, când România a fost clopărtită din trei părți, când se vede foarte limpede că toate aceste clopărtiri sunt o bătăie a lui Dumnezeu pentru multele și marile noastre păcate și fărâdelegi săvârșite în cursul celor 22 de ani de Românie Mare; când toate celelalte țări și popoare se leagă mai mult decât oricând de Dumnezeu; când Franța și-a revenit deplin la Dumnezeu, în Germania poporul se alipește tot mai mult de biserică, în Anglia se fac zilnic rugăciuni cu regele și miniștrii în frunte, în Italia sunt

dinț solemnă, este un semn plin de recunoștință pentru binele ce l-a făcut țării. Este puțin însă din ceea ce s'ar fi cuvenit acelula, care a însemnat atât de mult pentru cultura românească, acelula care a fost Nicolae Iorga. Faptele și oamenii cu adevărat mari nu se uită însă ușor. Numele va apărea tot mai luminos în viitor, cinștit și binecuvântat de întreg poporul românesc.

bisericile mai pline decât oricând, ne mai vorbind de celelalte popoare mici și mari cari toate se întrec în a-l preamări pe Dumnezeu. Zic, în aceste vremuri grele și de bejenie, când orice om cu scaun la minte vede împede că numai dela Dumnezeu putem aștepta ajutor și mângăere, noi Românii scoatem religia dintre obiectele de învățământ și astfel îl supărăm pe Dumnezeu cel atotputernic, într'un mod cât se poate de urt și de nesocotit.

Dragii cititori, faceți, vă rugăm, întrebare în satele voastre și scrieți-ne, câți oameni ați găsit, cari să fie de această părere. Dumnia-voastră, țărani, sunteți talpa țării! Dumnia-voastră, țărani, formați 75% din populația țării. Împotriva voinței Dumnia-voastră nu se poate aduce nici o lege în țara aceasta! Cu Dumnia-voastră ține și Majestatea Sa Regele și Conducătorul Statului, care de atâtea ori s'a dovedit a fi mare și bun creștin! Spuneți-vă, rugă-mu-vă, părerile în această privință și rugați-l pe Domnul General Antonescu, ca din acest proiect de lege să nu facă lege nici odată, dar nici odată.

Samarineanca

Mântuitorul, ostentit de propovăduire, se oprește lângă fântâna lui Iacob.

Samarineanca a venit să scoată apă și Isus îi cere vasul să bea. Femeea se miră. Un iudeu din Ierusalim să grăiască unei Samaritene și să-i ceară și apă? A uitat el disprețul Cetății David pentru năpăstuiții din finutul ei?

— „Cum ceri să bei tu, care ești iudeu, dela mine, care sunt Samarineanca?”

Mântuitorul o înțelege. În dragostea lui trece peste piedecile ce i-le ridică rătăcirea minții omenești, doar a venit ceasul închinării Tatălui în spirit și adevăr.

— Nu mă cunoști. „Dacă ai ști cine îți cere apă, tu l-ai fi rugat și ți-ar fi dat apă vie”.

Bunătatea din glasul lui o cucerește. Inima îi bate încălzită de un fior de sfințenie necunoscută până atunci.

— Nu cumva ești mai mare decât părintele nostru Iacob, care ne-a dat această fântână și a băut și el din ea și feciorii și turmele lui?”

Răspunsul Mântuitorului avea să străbată veacurile.

— Cel ce va bea din apa pe care o vouă da-o eu, nu va mai înseta în veac”.

Samarineanca nu îl înțelege. Ea se gândea la osteneala ei, la viața ei de femeie necăjită, e chinată de lipsuri, la viața care i-a

șters tinerețea din priviri, cu marama grijilor și-a înșelării.

— „Doamne, dă-mi din această apă, să nu mai viu aici să scot.

Și Mântuitorul li spune:

— „Mergi și chiamă și pe bărbatul tău și vino aici”.

Rușinată, că trebuie să și cunoască vina cea mare, abia li șoptește răspunsul:

— „N'am bărbat”.

Mântuitorul o încurajează la o spovedanie deplină:

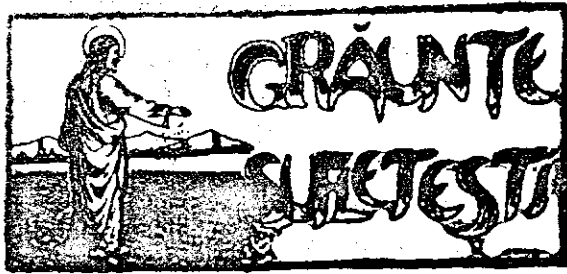
— „Bine ai zis, că cinci bărbați ai avut și acuma pe care îl ai, nu este al tău”.

Isus, veșnicia de lumină, dragostea nemărginită de suflete, a coborât din strălucirea împărăției Tatălui Său și a îmbrăcat făptură omenescă, din iesele peșterii și-a făcut sălaş, din căsuța lui Iosif din Nazaret biserică de pace. A bătut de-a lungul și de-a latul pământului Iudeii, mângâind pe cei întristați, curățând pe cei leproși, dând ologilor umblarea și vederea orbilor și tot dragostea lui nemărginită de suflete l-a oprit la fântâna lui Iacob, să cheme pe femeea din Sihar pe căile mântuirii, îmbiindu-i apa curățitoare a dragostei cerești, care spală, care purifică și mântuiește.

Să cădem și noi la picioarele lui sfinte, Să-i spunem și noi cu inima ei smerită: „Doamne văd că tu ești proroc”, tu ești cel ce știi ascunzătoare inimii și noianul greșelilor noastre, dar pentru dragostea ta de oameni, dă-ne pocăința și întoarcerea; dă-ne apa curată și veșnică a dragostei tale, să te vestim și noi înaintea neamurilor cu rugă și închinăciune românească, cum te-a vestit femeea dela fântâna lui Iacob în fața Samariei.

Părintele Salanțiu

Pentru monumentul dela mormântul lui Al. Lupeanu-Melin, a mai contribuit dna Maria Harghiș preoteasă vădăvă dela Blaj, lei 100. Îi mulțumim și rugăm pe ceilalți noștri, să binevolască a mai contribui, ca să putem plăti datorla ce o mai avem pentru acest monument.

Nu ținea la casă lucru furat!

În cartea lui Tobit din sf. Scriptură a Vechiului Testament ne povestește însuși Tobit, că, după ce a orbit, a rămas foarte sărac și Ana, soția lui, torcea lână pe la femeile din sat și o trimetea pe la gazde cari îi dădeau de lucru și îi plăteau. Odată ele îi dădură drept plată un ied. Și când a venit acasă, iedul a început să abiere și el a întrebat-o: „De unde ai tu iedul? Nu cumva-i de furat? Dă-l stăpânului înapoi, căci nu este îngăduit să mănânci de furat” (2, 11—13).

Acceași întrebare ar trebui să și-o pună zilnic toți oamenii de omenie, ori de câte ori află la ei în curte sau în grădină vre-un pui, vre-o rață, vre-o găscă sau alte animale rădăcite, „căci nu este îngăduit să mănânci de furat.”

Într'un sat german, St. Laurenzen, nu departe de Knittelfeld, tânărul țăran Francisc Lauer a aflat, cosind lângă linia ferată, o brățară de aur. Știind din catehism că orice lucru aflat trebuie dat stăpânului adevărat, l-a dus la preotul, care a făcut publicație prin gazete și astfel a aflat stăpânul, o doamnă mare, care l-a cinstit pe țăran, drept mulțumită, cu o mare sumă de bani. — Oare noi face-am asemenea? De câte ori nu ai aflat tu vre-un lucru pe drum, ori pe câmp, dar nici prin gând nu ți-a trecut să-l duci la preotul ori la primarul?

Celce cumpără lucruri furate este hoț și el, și nu-i ajută nimica dacă spune: „Dacă nu-l cumpărăm eu, îl cumpără cu siguranță altcineva.” Că oricine cumpără lucru furat — cu știința și voința — este hoț, și păcătuiește ca și cel ce l-a furat.

Un soldat a mers în cursul războiului mondial trecut la o femeie săracă și i-a luat vișelul, i-l-a recvirat, vezi Doamne, de fapt însă i-l-a

răpit și banii i-a băgat în buzunar. Femeia spus: „Pentru ce-mi iei vișelul, lăsându-mă această mare mizerie? Eu din vișelul acesta avot de gând să cumpăr hrană copiilor.” Soldatul i-a răspuns: „Dacă nu ți-l luaș, ți-l lua altul și tu tot de pagubă rămâneai.”

Întâmplarea a făcut ca acel soldat să fie greu rănit în război. În marile sale chinuri aiurat și vorbit în lături. Între altele, povestea ei, că i-s-a arătat în vis diavolul, cu o mână mare în mână. Și a început a-l bate din de-l ustura pielea de minune. „Pentru ce bați așa de cumplit?” îi întrebă soldatul, „nu te-aș bate eu, te-ar bate altul”, răspunsul diavolului.

Și și-a adus aminte soldatul numărul de răspunsul pe care l-a dat el înainte de a lua bieta văduve, și încă de atunci este în gând să o despăgubească. Și, încet-încet, însănătoșat, a scris acasă după bani și i-a dat mis văduvei toți banii primiți pe vișel.

Încheiu cu cuvintele sf. apostol Pavel din Efeseni: „Cine a furat, să nu mai facă mai vârtos să se ostenească, lucrând cu mâna lui lucru cinstit, ca să aibă ce da celor săraci.” (4, 28).

Acasta e creștinul adevărat! Creștinul care are în inima lui Cristos!

Părintele Salanțiu

Pe Câmpia Libertății

— 3/15 Mai 1848 —

Sunt 93 de ani de atunci, aproape de om. Istoria ne povestește că a fost o nunată, o zi cum puține se mai întâlnesc în viața unui popor.

După o noapte lungă de o mie de ani într'un somn lung și uclgător, neamul românesc s'a trezit dintr'odată la viață. Și în ziua de 3/15 Mai, de primăvară dulce, cu soare și lumină multă, Românii în haine de sărbătoare cu primăvara nădejdiilor de mai bine în suflet, s'au adunat la Blaj, în număr de mulți, de pe văi, dela dealuri, din munți, din toate colțurile Ardealului, obidiți de stăpânirea streinului. Au trecut

Foița „Unirii Poporului”

Toamna

— 1940 —

Plâng norii biciuiți de vânt
Și frunza pomilor se cernă
Cu pânza toamnelor eterne
Spre veștedul pământ.

Vuiește codrul și se'ndoaie
În urma oaspeților dragi
Conduși de steaua unor magi
Spre țări pe unde nu's războaie.

N'auzi?... cocori ce plâng departe
Un cântec frânt dintr'un mormânt,
Speranțe spulberate'n vânt
Și-atâtea povestiri de moarte.

Se lasă toamna peste lunci,
Se'ndreaptă florile spre rai
Și iar vor reinvia prin Mai.

— Dar unde vom fi noi atunci?

Traian Dragoș

O poveste de demult

și-o poveste de azi

Erau odată doi frați care-și lucrau moșia împreună. Unul avea o droaie de copii, celălalt era neînsurat.

Într'o noapte cel cu copii mulți nu putu să adoarmă și începu să se gândească și să-și zică: Săracul de frate-meu, muncește cât îl țin puterile, nu-l ajută nimeni, nu-l mângăie nimeni, pe când eu sunt mângăiat, ajutat de al mei și eu cu toate acestea îi cer să împărțim rodul în două.

În același timp fratele neînsurat se gândea și el și își zicea: Săracul de frate-meu, muncește cât îl țin puterile, trebuie să sature atâtea guri, iar eu, o singură gură, îi cer să împărțim rodul în două.

Și în aceeași noapte cei doi frați au plecat la câmp, au luat câte zece snopi din clăie și l-au mutat la clăia celuilalt. Mare le-a fost mirarea când a doua zi au văzut că erau la fel de mari clăile în amândouă părțile.

A doua noapte, a treia noapte au făcut la fel. În a patra, pe când făceau aceeași muncă, s'au pomenit față în față cu brațele pline de snopi. Luna s'a lăsat câteva clipe, ei s'au cunoscut, s'au cuprins în brațe și-au plâns... și-au plâns...

Pe locul acela au ridicat oamenii satului în amintirea lor o biserică...

Nu de mult erau doi frați, care-și lucrau împreună moșia. Unul era înșurat și avea o casă o ciurdă de copii, celălalt era neînsurat.

Într'o noapte cel înșurat după o vreme de cu seară cu nevastă, nu mai putu să adoarmă și începu să se gândească și să-și zică: Prăpăditul și beitorul de frate-meu, el mă gură gură cheltuește atâtea cât cheltuiam eu șapte guri; nu se gândește la greutățile noastre și mi cere să împărțesc rodul în două, de-ami da mie mai mult.

În aceeași noapte fratele neînsurat se întors de pe uliță, de prin șezători, se gândea și el și își zicea: Prăpăditul și beitorul de frate-meu, el are familie care-l mângăie și el mă ajută în toate părțile, pe când eu munceș șapte fără mângăieri și fără ajutor, și mi cere să împărțesc rodul în două, de-ami da mie mai mult.

Și în aceeași noapte frații au plecat la câmp, au luat câte zece snopi din clăia celuilalt și l-au dus în clăia lor. Mare le-a fost mirarea când a doua zi au văzut că erau la fel de mari clăile.

În a doua, a treia noapte au făcut la fel. În a patra... s'au pomenit față în față cu brațele pline de snopi furaj. Luna s'a lăsat câteva clipe, le-a luminat ochii plini de ură și ei s'au cunoscut... s'au cuprins ca două flori

sub spânzurători, prin vaduri de ape, au înfrânt toate piedicile și au alergat la Blaj, să audă cuvântul de profeși al conducătorilor lor, să spună lumii, văzduhului și pialurilor, că ei vreau să fie liberi, stăpâni pe viața și truda lor.

A fost o zi minunată, ziua de 3/15 Mai 1848, pe câmpia Blajului, care s'a și numit de atunci Câmpia Libertății. Libertatea dorită n'a venit atunci, dar ea a început să vie. De atunci, de când 40 000 de Români, în frunte cu vladicii și cărturarilor lor, în numele întregului popor românesc oropit și robit, a rostit cu glas sărbătorec jurământul de libertate, de atunci libertatea exista și pentru ei. Nu mai era numai un bun al veneticilor, aduși de vântul sorții pe pământul nostru. Era și a lor. Ea trăia și în sufletul cărturarului român, ieșit din școlile străine, ca și în al plugarului trudit de muncă aspră, în brazdă străină. Mișta ca un răsărit de soare, în zarea viitorului. Trebuia însă s-o mai plătească, cu noi și noi suferințe, cu lacrimi și cu sânge, ca să fie și a lui cu adevărat.

Poporul român a înțeles-o bine aceasta. Românii au pus mâna pe arme, pe furci și sape, au scaldat în sâcări și scrum cuiburile asupritorilor și au murit bucușos numai la gândul că urmașii lor, copiii și nepoții le vor fi liberi. Lung și nesfârșit este șirul acelor Români, cari au înfruntat temnițele, furcile și toate asprimitile unei stăpâniri străine pentru libertatea poporului, până când ea a fost câștigată.

Ziua de 3/15 Mai 1848 nu trebuie să fie uitată de toți Românii. Ea nu este numai o sărbătoare a Blajului, ci a întregului neam românesc. Liturghia slujită anul acesta la Blaj, în această zi, trebuie să fie o rugăciune de mulțumire, rostită către Dumnezeu milcelor, în numele întregului popor român. Pe câmpia Libertății de lângă Blaj, s'a născut doar gândul libertății pentru întregul neam. Iar la libertate trebuie să fim azi mai mult ca ori când.

La Comana de Jos s'au găsit bani români. Un țaran din Comana de Jos — Făgăraș, mergând la pădure după lemne, a găsit într-un mușurotu câțiva bani de argint vechi de pe vremea Romanilor, scoși la iveală de un sodol.

Inger în trup

— Momente din viața Sf. Otilia —

(4) Pe calea sfințeniei

Așa a zis Hristos Domnul: „Jugul meu e plăcut și povara mea e ușoară.“ (Mt. 11, 30). Și așa este. Trebuie însă să te obișnuiești cu jugul și cu povara vieții sfinte. Ceeace nu-i lucru de-un ceas, nici de o zi, nici de o săptămână. Ci de luni și ani. De multe luni și de mulți ani. Și fericiți sunt cei cari au început ucenicia desăvârșirii încă din pruncie. Pentru că cele învățate și deprinse în copilărie și în tinerețe, rămân, foarte adesea, dragi omului până la bătrânețe. Până la moarte.

Cum s'a întâmplat și cu sfânta no-

Tilufa în rugăciune

stră. Otilia nu s'a mai abătut de pe calea pe care pornise Tilufa. Dimpotrivă: s'a ostenit mereu și a urcat nelncetat pe ca-

lea ce ducea spre culmile sfințeniei. Obişnuința din mănăstirea prunciei sale: să-și plece genunchii spre închinare și să se cufunde în rugăciune, i-s'a prefăcut în a doua fire, cât nu era clipită când să nu se ridice pe aripi de rugă cucernică la tronul dumnezeirii, chiar și în mijloc de îndeletniciri dintre cele mai ispititoare la risipire cu gândul.

Această necurmată petrecere cu sufletul în preajma Preasfintei Treimi, a Maicii Sfinte și a Sfinților, a și oțelit-o de neînchipuit în stăruința spre viață tot mai sfântă. Stai și te minunezi, de câtă putere de voință întru înfrânarea trupului a sălășluit în această lăptură gingașe și simțitoare! Nici când alta n'a mâncat decât pâine de orz și legume. Vin nu gusta decât la sărbători alese. Pentru odihna somnului nu-și îngăduia decât puține ceasuri la noapte. Și chiar și atunci dormea jos, pe o piele de urs. O bună parte a nopților o petrecea în privegheri și rugăciuni, ca Tatăl milcelor să aibă milă de ea, de tovarășele ei de călugărie, și de toată lumea creștină și necreștină.

Căci așa era iuima ei: largă și plină de iubire față de toți și de toate. Și îndosebi față de nevoiași și de năpăstuiți ai sorții. Cum sunt, bunăoară, bolnavii lipsiți de orice ajutor omenesc. Pentru aceștia, cu banii primiți dela maică-sa, a clădit la poala muntelui pe care se ridică cetatea mănăstirii, un spital mare și înzestrat cu de toate, și o biserică măreață, închinată sf. Nicolae. Și nu era zi lăsată de Dumnezeu să nu vină la ei, oricât de greu era coborâșul și urcușul. Ea vedea în fiecare bolnav pe Hristos în suferință și-i îngrija pe toți cu drag și cu lăpădare de sine. Așa a învățat — cu graiul și cu pilda — și pe călugărițele cari au cerut și au căpătat voie și ele să-și jertfească viața în chip deosebit slujirii sărmanilor doborâți la pat de boale. Nu peste multă vreme atâta a crescut numărul neputincioșilor ce căutau îngrijire, și a inimilor bune cari se îmbiau să îmbrace haina călugăriei și să-și cheltuie zilele milostivindu-se cu cei de cari alții se feriau, încât a trebuit să deschidă, nu la prea mare depărtare, o altă bolniță, cu o altă mănăstire lângă ea și, firește, cu o nouă și bogat împodobită biserică.

Atâta bunătate de inimă a vrăjit și ceriul. Ceeace s'a văzut și dintr'o minune de care mult s'a vorbit în zilele Sfintei, și după aceea. Intr'o zi, adevă, bătuse la poarta mănăstirii un lepros, cerând și el să fie miluit. Cea dintâi care s'a grăbit să deie ascultare glasului de creștin năcăjit a fost Cuvioasa Maică Otilia. A rămas însă înlemnită de ce i-s'a arătat ochilor: o pocitanie, numai rani la putrejunie, și răspândind un miros de să i-se taie răsuflarea. Dar s'a recules repede, s'a apropiat de acest nefericit, de care alții se feriau cu groază, i-a îmbrățișat, apoi i-a dat să mănânce și, ridicându-și ochii spre cer, s'a rugat mișcată și lacrimând: „Doamne, ori dă-i sănătate, ori dă-i putere să rabde.“ Și minune: cât ai clipi din ochi, leprosul s'a vindecat, spre negrăita uimire a tuturor celor ce erau de față, cari s'au depărtat mărind pe Dumnezeu pentru minunea pe care o văzuseră.

Așa era această arătare din raiu în chip de femeie: pe ce punea ea mâna punea și Dumnezeu mila. Și multe lucruri bune, și de multe feluri, a mai săvârșit în

Ca spuma de mare
Ca praful de pe cale
Și (cutare) să rămână curat
Cum Dumnezeu l'a lăsat
Și să te duci în păduri
Unde cănele nu latră
Unde cucul nu cântă
Căci este ospăț mare
Și pe tine nu te-a chemat
Și de ciudă ai secat
Și vârful ți-s'a uscat.

Auzită dela Moș Mill de 80 ani com. Tîur
Viorel Traian

La țiganii din Vechiul Regat și acuma se vând femele. Un gazetar dela ziarul „Viața“, din București scrie un articol, din care se vede că la un neam de spoitori țigani din Vechiul Regat a mai rămas până acuma obiceiul de-a vinde femele. O femele costă 17 20 de mil de Lei celea mai frumoasă. Dar se găsesc și cu 5—8 mil. Ele nu trăiesc însă cu cumpărătorii lor mai mult de 6—8 luni. Și apoi se fac din nou de vânzare. Despre una se spune că a fost vândută de 8—9 ori. Nu-i vine omului a crede că se mai poate așa ceva și în veacul al 20-lea după nașterea lui Hristos, aici în mijlocul României creștine.

brațe și-au început o svârcollită luptă pe viață și pe moarte...

Pe locul acela au ridicat oamenii din sat în amintirea lor... o casă de nebuni.

Traian Dragoș

Descântece de bubă

Bubă neagră
Bubă albă
Bubă vânătă
Bubă roșie
Bubă de 99 feluri,
Să ieși dela cutare
Din cap
Din creerii capului
Din ochi
Din nas
Din urechi
Din gură
Și din toate mădularele lui,
Că de nu ieși de bunăvov,
Eu te-oi scoate de nevoc,
Căci cu acul te-oi împunge,
Cu cușitul te-oi tăia
Cu mătura te-oi mătura
Și vântul te-a împrăștia.
Să te risipești

viata sa. A sãdit, bunãoarã, în cinstea Sfintei Treimi, trei tei în apropierea mãnãstirii, ca sã-i aducã nelncetat aminte cele trei Fețe dumnezeesti. — Doi din acești copaci vestiau, în felul lor, și cu zece veacuri mai târziu, gândul cucernic al celei ce-i sãdise: abia în anul 1681 au pierit, în urma unui foc care a mistuit mãnãstirea lângã zidurile cãrcia își ridicau și ei crengile a rugã spre ceriu.

(Va urma)

Dumitru Neda

Luminarea muncitorului

Prof. Ioan Vultur

„Mergând, învãțãți toatã fãptura”, a spus Mântuitorul nostru Isus Hristos apostolilor sãi. Așa ceva nu s'a mai spus niciodatã pe pãmãnt. Înainte de Mântuitorul și de Biserica sa, n'au fost nici școli și nici dascãli pentru luminarea muncitorului. Credincioasã misiunii sale de a învãța toatã fãptura, Biserica a deschis o mulțime de școli, de îndatã ce a putut sã-și fixeze episcopi și preoți pe la orașe și sate. Și printre primele școli deschise trebuese numãrate și cele pentru fiii de muncitori, învãșãmãntul fiind socotit de cãtre Bisericã totdeauna ca o faptã de îndurare sulteleascã.

Printre primele școli, în care fiii silitori de muncitori au primit un loc de cinste, se înșirã cele din Roma, Cesarea, Smirna, Nisiba, Ierusalim, Antiohia, Alexandria, și altele multe de tot. Despre aceste școli nu avem prea multe urme, deoarece persecuțiile crãncene ale împãraților pãgãni mai întâi și nãvãlirile barbare mai apoi, au distrus multe din documentele ce ne-ar putea da astãzi mãrturisiri prețioase. E mângãetor totuși sã știm cã deja în veacul al II-lea și al III-lea erau școli, și mici și mari, cerțetate de fiii de muncitori care prin școalã s'au ridicat la ranguri înalte.

Școlile deschise prin veacul al V-lea și al VI-lea în Italia, Spania și mai ales în Franța (la Ligugé, Marmoutier, Lyon, Marseille, Arles, Saint-Claude, Orléans, Paris, Reims), apoi cele deschise ceva mai târziu în Irlanda, Anglia și Germania de sud, au devenit așa de numeroase și de vestite, încãt urmele lãsate de ele prin diferite cãrți și alte documente storc toatã admirația învãțãților de astãzi. Papi, episcopi, abați (egameni), și preoți se întreceau în deschiderea școlilor pe seama fiilor poporului. Al IV-lea conciliu ținut la Toledo (Spania), în anul 624, porunci clerului, la îndemnul Sfântului Isidor, episcopul Sevillei, sã înmulțeascã cãt mai tare numãrul școlilor și dacã e cu putințã sã nu rãmãnã nici un sat fãrã școalã. Conciliile ținute în Franța, între anii 529 și 680, poruncirã acelaș lucru. Episcopul Teodulf din Orléans (Franța) a dat ordin preoților sãi în anul 789, ca sã deschidã școli populare în toate parohiile și pe cãt e cu putințã și în cãtune pentru luminarea copiilor poporului „nimica luând în schimb”. Și astfel de pilde am putea aduce foarte multe.

Cãtã grijã a avut Biserica față de luminarea muncitorului, o aratã și conciliul ecumenic ținut în anul 1179, în Lateran, când Papa Alexandru al III-lea a poruncit sã se deschidã cãte o școalã pentru fiii de muncitori sãraci pe lângã fiecare catedralã, unde încã nu s'ar afla astfel de școli. Pentru luminarea fiicelor muncitorilor, a înființat

Biserica congregațiile cãlugãrești ale Ursultnelor, ale Fetelelor Caritãții, și altele multe.

Nu numai cã Biserica a deschis școli populare, în care copiii muncitorului se împãrțeau îmbelșugat din comorile luminei, dar a mers mai departe, și din dragoste față de muncitor, a fãcut școli speciale pentru desãvãrșirea lui profesionalã, numite școli de arte și meserii. Printre școlle de acest fel amintim mai ales pe cele deschise de Sf. Ioan Baptiste de la Salle (1651—1719) și de Sf. Ioan Bosco (1815—1888), școli care au rãmãs nelntrecute pãnã în zilele noastre.

Din dragoste față de muncitori Biserica a mers pãnã acolo, încãt pe fiii lor silitori și buni la minte i-a purtat pe la școli înalte, ridicându-i la cea mai mare demnitate ce se poate atinge pe pãmãnt. Adrian al IV-lea, singurul papã de origine englezã, a fost fiul unui țãran iobag; Grigorie al VII-lea, fiul unui lemnar din Germania; Adrian al VI-lea fiul unui țesãtor din Olanda, și a. m. d.

Nu numai cã Biserica a luminat muncitorul, ci a cãutat sã-l și protejeze în fel și formã dupã cum vom vedea mai târziu.

Din corespondența lui Alexandru Lupeanu

de Gavril Todica

Scrisoarea urmãtoare ne aratã cum se simțea Sandu în societatea, care-i plãcea: vesel, vorbãreț, discutând științã, literaturã, politicã, lucruri sociale și familiare. Avea un mare dar de a discuta în mod atrãgãtor orice problemã sau afacere.

Deși în Dec. 1934 trecuse printr'o greã operație de stomac la Clinica din Cluj, totuși s'a recules binisor, și timp de aproape 3 ani, mai putu lucra atãt ca director la Liceul de fete, cãt și ca ziarist, dar mai ales ca membru valoros în comitetele de aranjare a serbãrilor „Astrei” din 1936 și a serbãrilor jubilarã de 200 ani ale Blajului, în 1937.

Când ajungea într'o societate, fie mare, fie restrãnsã, care-i plãcea, începea numai decãt discuțiile în jurul temelor ce se iveau.

Cunoscuții lui îi pregãteau uneori mici ocazii vesele, ca sã-i însenineze sufleteste, sã-i fecã mai ușoarã starea sanitarã abãtându-i grijile ce-l tulburau cãte-odatã.

Așa trebuie sã înțelegem mica societate din care mi-s'a trimis scrisoarea, pe care o reproduc aci:

Blaj, 6 Noembrie 1936

Mãestre Gavril,

Am avut azi o frumoasã zi de varã lui Sãn-Mihai, care-i frate întru sfințenle logereascã cu Gavril. Și ne aducem aminte de cel ce-i poartã numele și va avea acui sãrbãtoarea numelui. Noi am anticipat sãrbãtoarea lângã un pahar de... ceaiu la Genica, o pereche de crenviști, brãnzã Lica, prãjiture și mere cormojii dela Mada (ba, pardon, poate cã sunt dela Ohaba de sub Piatrã). De vorbã ne ține Neda, rãde Genica, aproabã d na Iulica... Iar eu nu fac nimica, Ceeace scriu e egal cu nimica! Sã n'audã... Vlãdica!

La mulțã anã cu sãnãtãte
Și de noroc sã ai parte,
La bine s'ajungã fãrtate!

Sandu dela Homorod,
gazetar pentru Norod.

Tãcut din felul meu și posac.
M'am pornit și nu mai tac.
Așa-i omu 'n veselu:

Mai face și poezie...

— Mãi Iie, mãi Iie!
Iar de stua numelui:
Sã trãești Gavril Todica.
La mulți ani cu Ludovica
Și ai bani cu ferdela
Și gineri cu ghiolura!

Poftesc eu, Mitru Neda.

Hop și eu o Comlașcanã,
Tot cu grat de bãnãțeanã:
Sã trãești ca un spãie.
Cu bine și veselie.
Fetele sã le mörțiți
Cu peșitori rennumiți
Din Cluj, și din București
Și de unde nãci gãndești
La ospãț, sã fim și noi,
Sã facem un tarãboi —
Sã meurgã vestea de noi!

Eu, Iulica lui Medoi.

S'au pãcalit mãcelarii din București

Niciodatã nu se speculeazã atãta cu în rãzboi. Asta o știe toatã lumea. Dintre speculanți apoi mãcelarii nu sunt cei din urmã; și aceasta se știe.

Destul cã în Sãmbãta Paștilor carnea de miel se vindea la București cu 40—50 Lei kilogr.

Îndatã dupã sãrbãtori însã mãcelarii au ridicat prețul cãrnii de miel la 120 Lei.

Ce sã fecã bieții oameni? Au cumpãrat carnea și așa.

Iatã însã cã un mare neguțãtor de pește aduce pe piața Bucureștilor o mulțime de pãlãmidã proaspeta. (Pãlãmidã este un pește foarte mic, de 3—4 cm., cu 9—10 spini înaintea aripioarei de pe spate, pește care trãește prin bãlți. Se mai numește și „pietrușel”, „pește țigãnesc”, „moș”, „sborș” sau „glucin”). Prețul i-a fãcut la 74 Lei kilogramul.

Deodatã s'a rãspãndit vestea în oraș și toatã lumea a cumpãrat pãlãmidã. Iar mãcelarii, ca sã nu le rãmãnã mieii pe cap, au vãndut carnea de miel cu 90, apoi cu 80, iar pe urmã chiar și cu 60—40 Lei kilogramul.

Oare pe la noi când va v-ni pãlãmidã?

Publicație binevenitã

La București a început sã aparã „Buletinul Parohiilor Române-Unite din București.” Noi n'am primit decãt Nr. 2 al acestei reviste, al cãrui abonament este 50 de Lei la an.

În acest numãr aflãm în frunte cuvãntul I. P. S. Sale Mitropolitului nostru, care-și aratã bucuria cã acest „buletin” a început sã aparã. „Acest buletin va fi oglinda activitãții voastre parohiale..., un indemn pentru unul fiecare..., va fi chiagul care va țineã strãns uniți pe credincioși în jurul bisericii și a preoților și-i va ambiționa sã fie mândri de numele de român-„nit”, spunc Excelența Sa.

Aflãm în acest buletin o „invãțãturã creștineascã”, un articol al doamnei Gabriela Dr. Benciu, un alt articol al pãr. canonic Dr. Titu Mălaiu și încã un articol iscãlit „Adina”, apoi cãteva avizuri de mare importanțã. Redactor responsabil este pãr. Mircea Todericiu.

Le dorim și noi, cu I. P. S. nostru Mitropolit, spor la muncã pe toatã linia.

Cãt pește avem. În anul 1940 s'a pescuit, dupã cum aratã Direcțiunea Pescãriilor din Ministerul Agriculturii și Domeniilor, 16.617.500 kgr. pește de apã dulce și 1.590.300 kgr. pește de mare, total 18.207.800 kgr. Ce folos însã, cã noi aici în Ardeal nu ajungem la pește în veci și i ducem dorul tot mereu!

CUM STA LUMEA SI TARA

Pomenirea marelui învățat Nicolae Iorga

Joi, în săptămâna trecută, Academia Română a ținut o ședință sărbătorească pentru pomenirea marelui cărturar român Nicolae Iorga.

Ședința a fost prezidată de M. S. Regele.

A vorbit M. S. Regele, care în această ședință a fost proclamat președinte de onoare al Academiei Române, apoi dl profesor N. Bănescu despre Nicolae Iorga.

În aceeași zi s'a slujit și la Biserica Amzei din București un parastas pentru sufletul marelui învățat.

În mai multe orașe din țară oamenii cu carte au ținut și ei ședințe în amintirea lui Nicolae Iorga, care a adus cu învățătura lui atâta cinste neamului românesc.

Pentru sănătatea poporului

Dl general Ion Antonescu a luat hotărâri însemnate pentru îmbunătățirea sănătății poporului.

Se știe că în ținuturile sărace oamenii sunt lipsiți de îngrijirile medicilor și că în aceste ținuturi medicii nu prea vreau să stea din pricina sărăciei.

În aceste ținuturi se vor zidi, încă începând cu anul acesta, mici spitale cu locuințe pentru medici. De asemenea s'a hotărât, ca să se dea salarii mai mari medicilor cari stau în ținuturile cu oameni mai săraci.

Bolnavii de sifilis, o boală cumplită care macină mult neamul nostru, vor fi lecuiți în mod gratuit, dacă pot dovedi că sunt săraci.

La orașe se vor împărți cartele

Până acum la noi în țară a fost belșug cu de toate și uneori chiar risipă. Războiul, care a pustiit de doi ani lumea, ne-a făcut și pe noi să fim mai cruțători și să mai strângem gura sacului.

Potrivit unor noi hotărâri, pe viitor, la orașe, zahărul, făina, uleiul și carnea se vor împărți cu cartele, adică fiecare i-se va da cu porția, ca să ajungă la toți. Nu unii să pleznească de sătui, iar alora să nu le ajungă.

Fiecare familie va avea un carnet, în care se va arăta, câte persoane sunt și numai cu acest carnet vor putea cumpăra zahărul, făina și carnea de care au lipsă.

Toată lumea trebuie să muncească

De curând s'a adus o lege care s'impune pe toți locuitorii țării, ca să muncească.

Legea aceasta nu privește pe plugarii și pe alți oameni, care-și câștigă în mod cinstit bucata de pâine, ci pe aceia cari sunt învățați să primească totul de-a-gata, și le vină mura 'n gură. Sunt mai ales pe la orașe o seamă de negrețe, cari n'au nici o meserie, dar trăiesc mai bine ca un ministru. Știu învățat și suci lumea, ca toate

să le vină lor bine și să nu muncească. Această lege pune apoi capăt și lenevirii în care trăiau unii domnișori și cuconițe cu părinți bogăți.

Potrivit noiei legi de muncă, fiecare cetățean va trebui să aibă o țasă în care se va arăta, ce ocupație are și cum își petrece timpul. Funcționarii și muncitorii cari se vor dovedi că muncesc mai mult decât trebuie vor fi răsplătiți, iar acei fără ocupație vor fi duși la muncă în folosul țării.

Un mare semn de întrebare

Politica Rusiei a rămas pentru toată lumea încă un mare semn de întrebare.

Această țară nu și-a dat încă gândurile pe față. Nu se știe până la urmă, că ce se va mai întâmpla. Va rămânea în afara războiului sau se va arunca și ea de o parte sau alta a acelor cari se războiesc, hotărând sorții războiului.

Ultimele întâmplări precum și măsurile luate de guvern, arată că și în uriașa împărăție a Muscalilor s'au făcut unele schimbări și că pe viitor se așteaptă lucruri mari.

Telegramele și gazetele vorbesc acum de o apropiere între împărăția germană și cea rusească. Cât adevăr va fi și în aceste vești, nu se știe.

Mersul războiului

Pe pământul Africii și în Irak războiul merge înainte. Luptele se dau cu multă înverșunare pe toate fronturile. După ultimele știri, la sfârșitul săptămânii, Englezii au ocupat localitatea Sollom, din Africa. La Tobruk se dau deasemenea lupte grele, la care iau parte și avioanele germane.

În Abisinia luptele continuă în ținutul Ambio Alagi. Ploile mari din vremea din urmă stânjenesc mult mersul acestor lupte.

Pentru întâia oară de la începutul războiului, a fost atacată de Germani insula Cipru, din Marea Mediterană. De asemenea au mai fost atacate și insulele Malta și Creta.

În Apus continuă bombardările din avioane. Englezii atacă orașele germane, iar avioanele germane pe cele engleze.

Cum se schimbă prietenile

Între America și Franța a fost până acum o prietenie foarte mare. Această prietenie s'a legat în vremurile vechi și a ținut până în anul acesta.

După războiul din anul trecut, marea prietenie dintre poporul francez și cel englez și american a mai scăzut. A venit apoi blocada engleză, când vapoarele engleze au oprit toate vapoarele cari duceau lucruri de mâncare în Europa și astfel Franța a fost înfometată.

Atacurile pe cari Englezii le-au dat asupra vapoarelor franceze, în porturile franceze Oran și Dakar, au frânt aproape cu totul vechea frăție dintre Franța și Anglia.

În vremea din urmă se văd semnele

unei înțelegeri și apropieri între Franța și Germania. Amiralul Darlan, trimisul guvernului francez, a avut convorbiri lungi cu dl Hitler și cu ceilalți șefi ai politicii germane. Lucrul acesta n'a fost pe placul Angliei și Americii, cari s'au infuriat rău. Unii deputați americani au cerut ca America să ocupe Dakarul, care este al Franței, și mai multe insule din coloniile franceze.

În războiul aprins de curând între Irak și Anglia, Francezii s'au învoit ca avioanele germane să se folosească de aerodromurile lor din Siria (țară vecină cu Irakul), pentru a pleca de acolo la atac în ajutorul trupelor irakiene, cari se războiesc cu Englezii.

Așa se schimbă fața lumii, se rup prietenii și se uită frățiile de arme, din trecut și de acum, cari au fost între Anglia, Franța și America.

Cazul Hess

O săptămână întreagă gazetele, revistele, posturile de radio, din toate țările și în toate limbile s'au ocupat pe larg de „cazul Hess.“ Poate că unii dintre cititorii noștri știu ce înseamnă aceea, un „caz“, în limba gazetelor și a posturilor de radio, adică o întâmplare care iese cu totul din comun. Un „caz“ este un lucru cu totul neobișnuit, ceva ce nu se întâmplă în fiecare zi, ci rar de tot.

Ce se întâmplase, adică?

Într'o bună zi posturile de radio, și după ele gazetele, au adus vestea că dl Rudolf Hess, cel de al doilea locțiitor al dlui Hitler a plecat cu avionul din Germania și nu se știe unde. Ceva mai târziu s'a aflat că dl Hess a sosit în Anglia, unde a coborât cu parașuta și că este deplin sănătos. Atâta doar că și-a frânt la coborire o gleznă.

„Rudolf Hess este nebun — spuneau Germanii. — El suferea de aproape doi ani de o boală grea de nervi și de aceea a plecat. Nu și-a dat seama ce face.“ — „Nu, Hess este pe deplin sănătos — ziceau Englezii. — El a fost vizitat de cei mai vestiți medici, cari l-au găsit întreg la minte. El a venit în Anglia pentru că și-a dat seama că Germania este slăbită și va pierde războiul. Voia să se salveze în chipul acesta cel puțin el. Să poftescă și să publice guvernul german scrisoarea pe care Hess a lăsat-o în Germania la plecarea sa“

„Da de unde — ziceau Germanii — Hess a fost un om prea idealist, prea în-sufletit de gânduri bune și frumoase. El a plecat în Anglia, ca să le dovedească la Englezi, că poartă războiul cu Germania, în zadar și că mai bine ar face pace. Credea că în chipul acesta se va ajunge mai repede la o pace în Europa. Ba nădăjduia că Englezi îi vor da și benzină, ca să aibă cu ce se reîntoarce în Germania.“

Și ia așa „cazul Hess“ a răscolit mințile oamenilor aproape o săptămână. După știrile germane și engleze, dl Hess era arătat când un mare idealist și visător, un sol al păcii pe pământ dușman, când un nebun care nu-și mai da seama ce face.

Au venit apoi alte întâmplări, griji și frământări noi și în huetul lor s'a pierdut și „cazul Hess“. O telegramă dată din Londra vestea că dl Hess este ținut și păzit într'un loc anumit din Anglia.

Croația va fi regat

Se știe, că nu demult, Croația s'a proclamat ca stat independent, adică de sine

stător și a și fost recunoscută de guvernele mai multor țări.

Acum se spune că poporul croat vrea să aibă în fruntea lui un rege și țara lui să fie regat.

O delegație de Croați, în frunte cu șeful statului dl Dr. Ante Pavelici, au cerut regelui-împărat al Italiei, să le dea ca rege un principe din casa domnitoare de Savoia.

Nu se știa, cine va fi hotărât să poarte coroana noului regat. Se crede că va fi unul din principii mai tineri.

În chipul acesta se strâng și mai mult legăturile de prietenie dintre Croația și Italia.

O datorie veche

Din paginile acestei gazete a pornit adeseori îndemnul de a ne da copiii la școală. Unii l-au urmat, alții nu. Fiecare a făcut cum a vrut și cum l-a ajutat priceperea și lumina minții. Sunt însă îndemnuri cari neconțin trebesc date. Așa este și cu vechiul îndemn, de a ne da copiii la școală, de a prețui mai mult cartea bună și învățătura ei. Trebuie dat acest îndemn chiar și acum în prag de sfârșit de an școlar, când mai sunt doar câteva săptămâni până când se închid școlile.

Trebuie dat mai ales că odată cu primăvara oamenii încep să nu-și mai dea copiii la școală. Socotesc că au învățat destul în lunile de iarnă și nici nu mai vreau să știe de chemarea dascălului din sat, care mereu li roagă să-și trimită copiii la școală. Unii mai fără obraz se supără tot ei pe învățător și li spun în față: „Ia mai lasă-ne în pace, domnule, cu școala, dumneata cu a dumnitale și noi cu necazurile noastre. Mulțumește-te cu câți copii ai, că plata tot îți merge.”

Iar dacă învățătorul le amintește, așa cum se cuvine s-o și facă arătându-le, că este poruncă de sus de a-și da copiii la școală și că stăpânirea dă această poruncă numai și numai spre binele oamenilor și al neamului, sunt tot și de către pădure și răspund:

— „Da ce treabă mai are și statul cu copiii noștri; nu-i dăm și pace. Nu le trebuie multă școală, că doar n'o să-i facem popi și dascăli. Nici noi n'am știut atâta carte și tot am trăit.”

Vorbă de acestea — durere — se aud destul de des pe satele noastre. Și se aud chiar dela unii oameni cu știință de carte, cari și-ar putea da seama de rostul școlii pentru copiii lor.

De multe ori nu mai știe bietul învățător, ce să mai facă. Sunt zile, când din 30—40 de elevi într-o clasă, de abia mai are câte 5—6. Ceilalți au pus cruce peste carte până târziu la toamnă.

Zadarnice sunt toate încercările de a-i aduce pe copii la școală. Zadarnic le predică preotul în biserică, le spune notarul și primarul, vin amenzi pe capul lor, oamenii nu se urnesc din ale lor. Nu vreau și bună pace.

La urma urmei se alege tot bietul învățător cu ponosul. Oamenii îl dușmănesc și îl țin de rău ca pe unul care vrea să le strice rânduiala lor veche și să-i pună rău cu cei mai mari. Nu-și dau seama că totul se face pentru binele lor. Că statul plătește învățătorii și cheltuiește atâția bani, numai pentru binele copiilor, pentru ca neamul nostru să pășească în rândul popoarelor luminate, să-și croiască o soartă mai bună. Uită că ei au datoria, nu față de stat, ci față de copiii lor, de a-i da la școală, de a-i îndemna să învețe și să îndrăgească învățătura și lumina cărții.

După cum sunt datori să se îngrijească de creșterea copiilor, de sănătatea lor, de im-

ȘTIRILE SĂPTĂMÂNII

Nunțul apostolic la Blaj. Luni 12 Mai după amiază a sosit la Blaj cu automobilul Excelența Sa Nunțul Apostolic dela București Andrea Cassulo, însoțit de Preasfințitul Dr. Vasile Aftenie, episcop auxiliar dela București. Înaltul oaspe a vizitat Marți, pe rând, toate școlile noastre, condus fiind de p. r. se cretar mitropolit Dr. Alexandru Todea. Mulțumit de cele văzute, s'a reluat la București Miercuri 14 Mai dimineața.

Concertul teologilor din Blaj. Duminică 18 Mai, la orele 18, Societate de Lectură „Inocențiu M. Clain” a teologilor din Blaj, a aranjat o foarte bine reușită ședință sărbătorească în Palatul Cultural. A vorbit frumos președintele societății, clericul de anul al patrulea I. Pădurean, iară corul, de sub conducerea părintelui profesor Ioan Florea, a fost cu adevărat minunat. Despre multele necazuri împreunate cu aranjarea acestui concert vom scrie când vor veni vremuri mai bune.

Sărbătoarea zilei de 3/15 Mai a fost cât se poate de tristă, anul acesta, la Blaj. La sfânta liturghie, slujită în bătrâna catedrală a Blajului, multe rugăciuni fierbinți pentru libertatea atât de dorită s'au înălțat cu acest prilej. Că cu câtă amărăciune s'a umplut sufletul nostru în această mare zi, vom arăta cu alt prilej. Românul ardelean este dela fire om așezat și cumpătat, despre care Ungurii înșși au recunoscut totdeauna că țin în minte, de aceea l-au și poreclit: „Ține minte, oláh”.

La București s'au șters cele 2 zile de mămăligă. Guvernul a dat poruncă, să se țină și la București cele 2 zile de mămăligă la săptămână, și anume luna și marți. Dar, fiindcă la București e greu să-și facă mămăligă atâția amar de funcționari, s'au șters aceste 2 zile de mămăligă, cari au rămas numai pentru provincă.

Unde vreau să mute Germanii pe Evrei. Luna trecută s'a ținut la Frankfurt pe Main (Germania) un congres al Germanilor cari vreau să-și desăvârșesc rasa adevărată neamul lor cât mai bine. Acepția au hotărât că pe Evrei îi vor muta pe insula Madagascar. Această insulă este una dintre cele mai mari insule ale lumii și se află spre răsărit, cam la 600 kilometri, de Africa. Ea are o lungime de 1600 km. și lățimea cea mai mare îi este de 580 km. Cuprinsul îi este de 624.700 km. pătrați, având aproape 4 milioane de locuitori, dintre cari abia 30.000 Europeni. Insula este foarte bogată în tot felul de minerale, ca aur, aramă, plumb, fier și chiar petrol.

Un șofer îngrozitor. Șase țărani și țărance treceau liniștit pe jos pe drumul de

brăcăminte și câte altele, tot așa sunt datori să se îngrijească de ei, ca să învețe carte. Mai târziu li vor blestema chiar copiii lor, pentru că i-au crescut, ca pe niște dobitoace și nu i-au pregătit cum trebuie pentru viață.

Acela, care nu vrea să-și împlinescă această veche datorie, acela nu-și iubește copilul său, nu este părinte adevărat și este un dușman al neamului său.

țară ce duce dela Câmpina spre Sinala. Toți mergeau la Breaza—Prahova, când deodată vine în goană nebană pe urma lor o mașină, care omoară pe loc pe femela Steliana Nestorescu și pe toți ceilalți îi rănește greu. Dintre cei cinci rămași în viață, unul, Ștefan Nistorescu, a murit pe cale pe când îl duceau la spitalul din Câmpina. Și ticălosul de șofer s'a dus mai departe, ca și când ar fi omorât numai o țară.

Un șofer cinstii scapă dela moarte 50 de copii. Patruzeci de copii mergeau cu un autobuz, în Constanța, la un cinematograf. Când era să treacă autobuzul peste calea ferată, i-s'a rupt frâna și astfel nu l-a putut opri a rupt bariera. Văzând însă că în clipa aceea venea un tren spre ei, a trecut cu toată puterea și a rupt și bariera a doua, scăpând dela moartea sigură viața alor 40 de copii.

Au murit 20 de copii mănâncând lapte stricat. În zilele de 27 April — 5 Mai au murit la Centrul de Ocrotire a Copiilor din Craiova 20 de copii după o altă. După largi cercetări s'a aflat că copiii au murit, mănâncând lapte stricat. Acuma se caută, cine poartă vina.

Îngropați de vii. Pe hotarul comunei Moha din județul Sibiu s'a întâmplat, în zilele acestea, o groaznică nenorocire. În vremea tinerii Găman Constantin, Tornea Constantin și Cristea Ioan încărcau o căruță cu nisip, mlaștină din care săpau s'a prăbușit peste ei, omorându-i pe doi din ei.

Holeră în China. Boala vechilor răboale, holera, a izbucnit în China. În orașul Hongkong au căzut bolnavi aproape 800 de persoane, dintre cari au murit jumătate. În orașul Macao până acuma au murit de holera peste 100 de persoane.

Și Italienii au eliberat pe prizonierii români. Ca să nu mai cheltuiască de hrana atâtor prizonieri, Italienii au luat prizonierii dela Germani și au eliberat pe prizonierii ingozlavi și greci, cari sunt de origine română.

Fă bine și așteaptă rău. Săteanul Vasile Sanciu: din satul Mic Severin, întorcându-se cu căruța dela târg din Lugoj, a ajuns pe doi necunoscuți, pe cari i-a luat cu el, ca să nu mai meargă pe jos. Pe drum cei doi necunoscuți au scos cașitele și s'au năpusit asupra lui. După ce l-au înjunghiat, l-au jefuit de banii ce-l mai avea și de lucrurile pe care le cumpăraseră dela oraș, apoi au fugit. Din fericire căruța, în care Vasile Sanciu se găsea într'un lac de sânge, a fost ajunsă din urmă de un alt sătean, care l-a dus pe rănit la spital și a înștiințat jandarmii de cele întâmplate.

Au încercat să se omoare pe mormântul mamei sale. Vasile Enăchescu dela orașul Bazău și a pierdut, cu câteva luni mai înainte, mama. Desnădăjduit el a început să bea, ajungând într-o stare foarte rea. Dându-și seama de greșala săvârșită și de starea în care se află, a făcut o altă greșală și mai mare, încercând să-și pună capăt vieții. În zilele trecute el a luat o sticlă cu spirit, pe care l-a beat pe mormântul mamei sale. Din fericire el a fost găsit din bună vreme, de paznicul cimitirului, cari l-au dus la spital, unde l-s'au dat îngrijirilor lipsă.

Între frați. De câteva zile se află în țara noastră, aproape 4000 de prizonieri români făcuți din fosta armată ingozlavă. Ei sunt strânși în mai multe lagăre și sunt îngrijiiți cum se poate de bine. Pentru a le face tratamentul ușor, Ministerul Propagandei le-a trimis cărți și ziare românești.

Luxul ne omoară!

Un fapt care mi se pare foarte ciudat în vremurile grele de azi este: *luxul*, adică împoșonarea cu fel de fel de lucruri nefolositoare. Zic, este aceasta un lucru ciudat, pentru că este de mirare că se mai găsească și acum oameni cărora le mai trece prin cap asemenea gând!

Intâmplarea a făcut ca, în timpul sărbătorilor Paștilor, să mă găsească la biserică într'un sat din apropierea Blajului. Ce am văzut acolo, n'am mai văzut în nici o altă parte a țării pe unde am umblat. Fetele — mai ales a două zi de Paști — au venit la biserică îmbrăcate numai în haine scumpe, care, desigur au fost, cumpărate cu bani grei dela oraș. În picioare erau încălțate cu păpuși galbene de jumătăți, lucru tare ciudat și nepotrivit pentru sat; ba am văzut câteva fete având în picioare șosoni ca și cocoanele dela oraș! Sunt lucruri absolut nefolositoare! E drept că aceste haine nu sunt îmbrăcate decât de Crăciun și Paști, dar totuși sunt tare nesoioase. Și știți cine aduce moda aceasta la sate? O aduc servitoarele dela oraș, care, din simbră pe care o primesc dela stăpâni, își fac numai haine, haine făcute după modelul cocoanelor. Este aceasta cel mai urât obicei care a început să-și facă loc în rândurile țăranilor noștri. Din cauza aceasta dispare rând pe rând, frumosul nostru port național, cu care se mândreau — și pe bună dreptate — strămoșii noștri.

Țărancile noastre din trecut, își făceau singure, cu mâna lor, hainele de care aveau lipsă și nu mergeau în bolțile dela oraș pentru a-și cumpăra totul de-a gata. Vorba cântecului:

Bine-l stă mândrii gătată
Tot cu haine dela șatră,
Dar mai bine l-ar șede
Dacă și le-ar face ea!..

Nu zice nimeni să n'ai haine bune și frumoase, cu care să ieși în lume, dar nu mătăsuri și alte hăineturi fără de folos și care nu sunt decât cheltulală și sărăcie. Pentru că toate cheltulile de prisos duc la sărăcie, la viață grea. Adeseori se întâmplă ca să lucrezi o săptămână întregă, ba și mai mult, ca apoi să-ți cumperi un lucru pe care să-l pui în fundul lăzii și să-l îmbraci de câteva ori în viață. Prin aceasta tot roșul muncii noastre se îrosește înzadar.

De aceea, ne trebuie mai mult simț de economie și prevedere. Munca împreună cu cruțarea duc la viață bună. Nu faceți cheltueli zadarnice, ținându-vă de modă, ci fiți mulțumiți cu mai puțin și veți trăi mai bine. Lăsați pe alții să facă lux și să fie galași, iar noi să fim mai simpli, mai modești. Luxul ajuns lege ne sărăcește, ne omoară!

T. H.

Mulțumite publice. Poporul român unit din com. Tătărlăuș jud. Tr. Mică ține și pe această cale să aducă cele mai vii mulțumiri, pentru ajutorul dat bisericii din partea D-ilor Iuliu V. Albini-Zlatna 3600 lei, Roman Radu notar Tătărlăuș 1000 lei, Cost. Borza București 1000 lei, Octavian Dragea Blaj 500 lei, Emil Cleja inv. 300 lei, Nicolae Stan și Cosma D-tru șef de post, câte 300 lei și Cost. Coman 300 lei. Bunul Dumnezeu să le răsplătească! *Pr. Ion Pușla.*

— Biserica rom. unită din Cornești, aduce mulțumiri dlui Iuliu Albini din Zlatna pentru dăruirea de Lei 3000. *Preot Platon.*

— Pentru biserica noastră gr. catolică din Șercaia, am primit în ultimul timp următoarele daruri dela: Primăria Șercaia 4000 lei, Pompeiu Muntean 1000 lei, banca „Șercaiana” 1000 lei, dna Augusta Puntea, născ. Langa din Brașov 500 lei, d-șoarele Zoe și Eugenia Leibner din București o periniță pentru ingenușcheri, brodată de dânsule, dna Veturia Dr. Ioan Aldi Popa și

văd. Ana Toma Prună un covor lung de 12 m. în preț de 2800 lei, Silvestru Călin și soția Virginia o icoană, dulap cu mașterea Domnului, Coriolan Zaharie o cruce mare cu Răstignirea, în preț de 2500; Ioan Spiridon Călin o cruce mare de lemn, iară de sf. sărbătorile Paștilor din anul acesta Ioan Iacob Radu și soția Bucura născ. Binig ne au dăruit un candelabru mare, în preț de 14 mii lei. În numele bisericii noastre le exprimăm și pe această cale sincere mulțumiri. Bunul Dumnezeu să le răsplătească însuși tuturor aceluia, cari aduc daruri și fac bine sfintei noastre biserici. Șercaia în 17 Maiu 1941. Valeriu Crișan paroh gr. catolic. 51 (1-1)

Pentru cei ce ne trimit articole. Vă rugăm, foarte mult, trimiteți-ne articole scrise numai pe o față a hârtiei, iar acelea să nu fie scrise prea mărunț, nici șirele prea dese, ca să putem face în ele și câte o corectură. — Mai ales vă rugăm, să nu ne trimiteți articole prea lungi, că, în cazul acesta, trebuie să le scurtăm noi. Articolele trimise să nu cuprindă la nici o întâmplare mai mult de una coloană de ziar. — Încă ceva: Noi avem mai multe mii de cititori, dintre cari mulți ne trimit articole. Le publicăm cu drag pe toate, dar numai pe rând, ca la moară. Deci nimenea să nu desnădăjduiască dacă nu-și vede articolul publicat numai decât. Dacă e bun, se publică și mai târziu, pe rând, ca la moară. — Mai ales vă rugăm, să ne trimiteți știri și întâmplări dela sate. Ar trebui ca să avem în fiecare sat câte un prieten care să ne trimită tot ce s'a întâmplat acolo. — Și poeziile vin pe rând, numai pe rând. Aveți numai răbdare și toate poeziile bune se vor publica.

Preot Medveșan, Ploiești. Codarea Visalon primește ziarul sub Nr. 9881. Nu știm care e cauza că nu a primit ziarul. Noi am protestat la poștă.

Of. parohial Prisaca. La redacția noastră nu am primit nici o scrisoare, prin care cereți abonarea celor trei credincioși. Cu data de 15 l. c. am primit mandatul, în urma cărui i-am introdus pe noii abonați. Cu această dată începe a le merge ziarul.

Alex. Rusu preot Țăgșor. S'au introdus banii, 150 lei, la Nr. 6735. În urma lămuririlor date despre Izidor Moldovar, s'au introdus 150 lei, la Ion Moldovan fatu Nr. 6738. Lui Pascu Moldovan Nr. 4215 nu i s'a trimis foaie, deoarece din greșeală a fost trecut la cedată. Cu data de 17 Mai li va merge din nou ziarul. Mai are de plată 100 lei pe 1940. Ioan Căndea 7127 lei, 100.

Chitanță cu mulțumită următoarele sume primite:
Câte lei 150: Radu Constantin 10.324, Dr. Boilă 255, Elena Gherman 5349, Petru Vernica 10.325, Alex. Suciu 10.323 și 10.387, Popescu Bazil 6919, Nicolae Fărcaș 10.393, Ioan Comșa 10.397.

Alte sume: Dumitru Bociat 5743, lei 300, Bălătescu Victor 9774, lei 100; Ioan Ioanette 9939, 9940, 9941, 9942, lei 600; Oct. Fulicea 6801, 6938, 6806, 6974, lei 600; Ioan Vlad 1772, lei 600; Iuliu Gherman 10.371, 10.378, lei 1200; Leontin Ciulea, com. 348, lei 200, Crăciun Eugen 9498, lei 75; Cristurean Simion 6970, lei 75; Chioșcul bisericii Turda com. 226, lei 563, Iura Gh. 5927, lei 300; Gavril Mureșan 10.388, 10.390, lei 300; Avisalon Costea 8898, 8892, 8896, 8893, 8894, 8897, 8890, 8895, lei 975; Iulian Gheorghie Vici 279, lei 350; Dinisie Herteg 10.895, lei 50; Ioșif Giurgi 10.394, lei 50.

Parohia Rom. Unită din Moșna jud. T. mare

Nr. 21-1941

Publicațiune de vânzare

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 1 Iunie 1941 ora 14 d. m. se va vinde pe cale de licitație publică, casa veche parohială, toate superedificiile aflate în curte, cuprinsă în c. f. 907 a comunei Moșna, jud. Tr. Mare, Nr. top. 447.

Cel ce dorește să liciteze, sunt dator să depună 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar.

Condițiile de licitație se pot cunoaște în biroul Oficiului Parohial din Moșna.

Dat în Moșna, la 15 Maiu 1941.

Comitetul parohial.

49 (1-1)

Tipografia Seminarului Blaj.

Banca Populară „Axente Severu” Blaj

Convocare

Societarii Băncii Populare „Axente Severu” se convocă în adunarea generală ordinară, pe ziua de 24 a. c. (Sâmbăta) ora 11, la sediul Băncii în Blaj.

La ordinea zilei: Darea de seamă a Consiliului de Administrație asupra operațiunilor anului 1940, Aprobarea bilanțului și contului de Profit și Pierdere și descărcarea Consiliului de Administrație de gestiunea sa pe anul 1940 etc. precum și alegerea noilor membri în Consiliul de Adm. și în comitetul de Cenzori.

Dacă în această zi nu se va putea realiza majoritatea membrilor prevăzută de Statut, adunarea se va ține în ziua de 25 Mai a. c. la aceeași oră și loc și cu aceeași ordine de zi.

Consiliul de Administrație

50 (1-1)

Atențiune!

Cunoscuta casă de Editură și Imprimerie „Editura Noastră” (fondată în 1933) din Str. David, 63-Suburbana Militari-București — aduce la cunoștința laboratorilor acestui ziar, că, în dorința de a se face cât mai cunoscută în cercurile literare din toată țara, hotărât, să trimită absolut gratuit câte o carte literară tuturor colaboratorilor acestui ziar.

Această editură s'a distins prin editarea tinerilor scriitori, editând în ultimii 8 ani peste 1000 de articole din toată țara și tipărind pe an circa 100-150 cărți terare diferite.

Colaboratorii cari doresc să primească gratuit câte o carte literară, vor scrie o carte poștală cu adresă exactă la care vor să li se trimită darul, specificând ce conținut vor să aibe cartea: versuri, studiu, folclor, teatru, roman, etc.

Cererile se vor adresa Casei de Editură și Imprimerie „Editura Noastră” cu biroul și atelierul proprii în Str. David, 63 Suburbana Militari-București de unde se poate cere orice informații.

Comitetul Șc. de Stat din com. Dumald, jud. T. mare

Nr. 78/1941: din 15 Mai 1941.

Licitație

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 1 Iunie 1941, orele 14, se ține licitație publică prin care în localul primăriei Dumald, jud. Tr. Mică se va vânzarea a lor 50000 buc. cărămizi.

Condițiile de licitație precum și caetul desigur se poate vedea și prețul de estimare al cărămidelor, zilnic în orele de birou la Primăria com. Dumald.

Garanța provizorie de 10%, iar după adjudecare se va achita întregă suma.

În caz de nereușită a primei licitații, se va ține o a doua licitație în ziua de 8 Iunie 1941 în același loc fixat, în cazul că nici aceasta nu va reuși în ziua de 15 Iunie 1941, se vor vinde prin bună învoială.

Președ. Com. școlar, Secret. Com. școlar,
Emanoil Fleșeriu Ionim Petri

52 (1-1)

Nr. 92/1939.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărei prin această publică, ca baza deciziei Nr. G. 804/1939 a judecătoriei din Blaj în favorul reclamantei Banca Industrială a. s. Blaj, ghisoara, repr. prin avocatul Dr. Emil Pascu pe baza încasarea creanței de 16.155 Lei și acc., se fixează termen de licitație pe ziua de 31 Mai 1941 orele 5 p. m. la fața locului în Bălcaciu, la dom. urmăriților unde vor vinde prin licitațiune publică judiciară 2 gr. vaci, 1 car și 1500 litri vin. în valoare de 17.000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Dat în Blaj la 7 Mai 1941.

53 (1-1)

DRAGOȘ BURAC, portărei

Toți abonații, cărora le trimitem gazetele la cererea lor, și nu o resping, sunt considerați de legile țării abonați ai noștri și pentru urmare sunt dator să ne plătească abonamentul. Altfel îi improcesuăm.